

Til bestyrelserne på erhvervsskolerne

Rigsrevisionens undersøgelse af aflønning og repræsentation m.v. på erhvervsskolerne

[Rigsrevisionens beretning om revision af statsregnskabet for 2014](#) indeholder en tværgående undersøgelse af aflønning og repræsentation m.v. på erhvervsskolerne. Rigsrevisionen har undersøgt, om erhvervsskolerne forvalter ledelsens løn- og ansættelsesvilkår samt tjenesterejser, repræsentation og kørsel efter gældende regler. Endvidere har Rigsrevisionen undersøgt, om skolerne udviser sparsommelighed ved forvaltning af reglerne.

Det er Rigsrevisionens opfattelse, at undersøgelsen overordnet viser, at *”der generelt [er] behov for, at erhvervsskolerne strammer op på deres forvaltning af ledelsens løn- og ansættelsesvilkår samt tjenesterejser, repræsentation og kørsel.”*

Statsrevisorerne har i forlængelse af undersøgelsen udtalt kritik af, at *”erhvervsskolernes forvaltning i vid udstrækning er præget af fejl, manglende sparsommelighed og manglende overholdelse af regler. Fejl og mangler er så udbredte, at der er behov for, at der på alle erhvervsskoler strammes op med hensyn til administrationen af ledelsens løn- og ansættelsesvilkår, tjenesterejser, repræsentation og kørsel.”*

Nedenfor gennemgås de administrationsområder, som Rigsrevisionen har omtalt i sin tværgående undersøgelse (numrene i parentes henviser til punktnumre i beretningens kapitel 3.2. om den tværgående undersøgelse), og der redegøres for de relevante regler og vejledninger.

For at lette skolernes opgave vil Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling se på, hvordan ministeriets og styrelsens hjemmesider kan give institutionerne et bedre overblik over de relevante regler.

Skolerne er desuden velkomne til at rette henvendelse til ministeriet og styrelsen på adressen henvendelser@uvm.dk.

STUK vil fremadrettet lobende følge op i forhold til de forskellige administrationsområder, som Rigsrevisionens undersøgelse omhandler. Dette

Departementet
Økonomi- og
Koncernafdelingen

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: 32 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr.: 20453044

14. marts 2016
Sags nr.:003.56U.541

vil ske gennem tematiske tilsynsundersøgelser, baseret på screeninger eller stikprover.

A. Løn- og ansættelsesvilkår

- **Stillingskontrol (pkt. 45)**

Stillinger i lønramme 37 og derover er omfattet af Finansministeriets stillingskontrol. Med stillingskontrollen sikres, at der ikke sker en uhenigtsmæssig stor vækst i de øverste lønrammer.

Oprettelse af *nye* stillinger i lønramme 37 og derover til *øverste leder* skal forelægges for Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling. Hvis Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling kan godkende institutionens ansøgning, forelægger Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling sagen for Finansministeriet/Moderniseringsstyrelsen med henblik på godkendelse og indgåelse af aftale om klassificering med den forhandlingsberettigede centralorganisation.

Ovenstående gælder ikke for nye stillinger til *ovrigt ledere* i lønramme 32-37, der oprettes efter Aftale om klassificering af nyoprettede lederstillinger ved erhvervsskolerne (den såkaldte friliste), hvorefter institutionerne selv kan oprette de klassificerede stillinger. Ved oprettelse af stillinger i lønramme 37 efter denne aftale skal institutionen dog anmode Finansministeriet/Moderniseringsstyrelsen om at få et stillingsnummer.

Omklassificering af *eksisterende* stillinger til lønramme 37 og derover skal i alle tilfælde forelægges for Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling. Hvis Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling kan godkende institutionens ansøgning, forelægger Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling sagen for Finansministeriet/ Moderniseringsstyrelsen med henblik på godkendelse og indgåelse af aftale om klassificering med den forhandlingsberettigede centralorganisation.

Omklassificering af eksisterende enkeltstillinger under lønramme 37 skal forelægges for Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling med henblik på godkendelse og indgåelse af aftale om omklassificering med den forhandlingsberettigede centralorganisation.

Rigsrevisionen konstaterer i sin undersøgelse, at 6 ud af 18 ledere i lønramme 38 kun har et stillingsnummer til brug for lønramme 37. Det kan bl.a. skyldes manglende registrering i SLS.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal bemærke, at skolerne skal sikre sig, at stillingerne aflønnes i en lønramme svarende til den lønramme, der er godkendt til stillingen, og som fremgår i SLS.

Rigsrevisionen har desuden påtalt, at der forekommer tilfælde, hvor ledere i lønramme 36 får så store tillæg, at den samlede løn svarer til eller overstiger den samlede løn i lønramme 37, hvilket Rigsrevisionen betegner som en omgåelse af stillingskontrollen.

Klassificeringen af stillinger skal afspejles i den konkrete løndannelse, således at ansatte i en lav lønramme som overvejende hovedregel opbærer en lavere løn end en ansat i en højere lønramme.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal bemærke, at skolerne ikke må anvende tillæg til omgåelse af stillingskontrollen.

- ***Manglende bemyndigelse til de overste lederes chefløntillæg (pkt. 46)***

Efter [aftalen om chefløn](#) er der mulighed for, at der kan forhandles et chefløntillæg til skolens øverste leder. Institutionens bestyrelse kan forhandle chefløntillæg til den øverste leder efter forudgående bemyndigelse fra STUK, der således skal kontaktes forud for forhandlingen.

Bemyndigelsen fra STUK til den enkelte institutions bestyrelse indeholder en økonomisk ramme, som chefløntillægget skal forhandles inden for. Da STUK er forpligtet til at føre regnskab med cheflønspuljen, skal skolen give STUK besked om udfaldet af forhandlingen.

Rigsrevisionen har konstateret, at 6 ud af 24 skoler har udbetalt chefløntillæg med tilbagevirkende kraft, fra før bemyndigelsen var gældende. Rigsrevisionen betegner dette som kritisabelt.

For fremover at undgå eventuelle misforståelser, vil STUK udtrykkeligt angive i bemyndigelsesbrevene fra hvilket tidspunkt, bemyndigelsen gælder.

Reglerne om chefløntillæg kan findes i afsnit 14.5. i [den personaleadministrative vejledning \(PAV\), kapitel 14](#), samt på [ministeriets hjemmeside om chefløn](#).

- ***Fejl i resultatlønnen (pkt. 47)***

- a) Resultatløn*

Som angivet i pkt. 2 og 3 i [ministeriets bemyndigelse til indgåelse af resultatlønnen](#) er der mulighed for at indgå resultatkontrakt inden for to økonomiske rammer: en basisramme og en ekstraramme. I bemyndigelsen er der forskellige krav til indsatsområderne i henholdsvis basisrammen og ekstrarammen.

Rigsrevisionens gennemgang har vist, at der er fejl i flere resultatlønskontrakter, bl.a. fordi skolerne ikke følger de særlige krav i bemyndigelsen til opgørelse af ekstrarammen.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at kravene til opgørelse af ekstrarammen skal følges.

b) Engangsvederlag til ledere for eventuelt merarbejde/ en særlig indsats

Ministeriets bemyndigelse omhandler også engangsvederlag for eventuelt merarbejde/ en særlig indsats.

Som angivet i bemyndigelsens pkt. 8 kan der udbetales op til 35.000 kr. årligt til skolens ledere for merarbejde/ særlig indsats (aktuelt niveau). Der kan ikke udbetales beløb, som overstiger dette, uden forudgående godkendelse fra ministeriet. Rigsrevisionen har fundet enkelte tilfælde på udbetaling af dobbelt så store engangsvederlag end det, som bemyndigelsen dækker, uden at skolerne har indhentet ministeriets godkendelse til dette.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal indskærpe, at skolerne skal ansøge om og have fået STUK's godkendelse, for engangsvederlag ud over 35.000 kr. udbetales.

Engangsvederlag for eventuelt merarbejde/ en særlig indsats er et værktøj, som kan bruges til at belønne varetagelsen af uforudsete opgaver eller opnåelse af ekstraordinære resultater. Bemyndigelsen kan således ikke bruges til at yde engangsvederlag som belønning for almindeligt veludført arbejde. Engangsvederlag har undtagelsens karakter, og der bør ikke ydes særlig honorering for opgaver, der allerede er honoreret én gang. Rigsrevisionen finder, at skolerne bør udvise tilbageholdenhed med at udbetale engangsvederlag.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal indskærpe, at skolerne bør udvise tilbageholdenhed med at udbetale engangsvederlag og kun gør det, hvor der er tale om uforudsete opgaver eller ekstraordinære resultater. Engangsvederlag må således ikke udbetales pr. automatik som en årligt tilbagevendende del af lønnen.

- ***Fratrædelsesvilkår ved forlængelse af åremål (pkt. 48 og 49)***

Rigsrevisionen har konstateret, at nogle skoler har ændret en leders fratrædelsesvilkår i forbindelse med, at vedkommendes åremål er blevet forlænget.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal i den anledning bemærke, at det er hensigten, at allerede aftalte ansættelsesvilkår, herunder fratrædelsesvilkår, gælder uændret, hvis en åremålsansættelse *forlænges*.

Åremålstillæg aftales i forbindelse med ansættelsen og ændres ikke i åremålsperioden, selv om stillingen omklassificeres, eller særlige, personlige tillæg ydes, bortfalder eller ændres undervejs.

Eventuelle fratrædelsesbeløb kan i visse tilfælde aftales efter indgåelsen af åremålskontrakten, fx ved ansøgt eller uansøgt afsked. Der henvises herved til åremålsaftalens § 3, stk. 1 og 5, hvorefter der ikke ydes fratrædelsesbeløb ved hverken uansøgt afsked på grund af sygdom, alder eller ansøgt afsked for åremålets udløb, medmindre dette er eller bliver aftalt.

Hvis der sker *genansættelse* på åremål efter opslag, skal der indgås en ny åremålsaftale om løn- og ansættelsesvilkårene for den nye åremålsperiode. Hvis der ikke er aftalt andet i den oprindelige åremålskontrakt, vil et eventuelt fratrædelsesbeløb i henhold til den tidligere åremålsansættelse komme til udbetaling.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal gøre opmærksom på, at der med OK15 er aftalt ændringer for udbetaling af fratrædelsesbeløb. Ændringerne indebærer, at der ikke længere kan aftales fratrædelsesbeløb, når den åremålsansatte er sikret varig ansættelse efter åremålets udløb. Endvidere er der aftalt begrænsninger med hensyn til udbetaling af fratrædelsesbeløb i de tilfælde, hvor den åremålsansatte fortsætter i et ansættelsesforhold inden for ansættelsesområdet. Ændringerne gælder for såvel nyansættelser som genansættelser på åremål.

Moderniseringsstyrelsen vil udsende et nyt cirkulære med den reviderede åremålsaftale, hvoraf det også vil fremgå, hvornår de nye bestemmelser har virkning fra.

- **Pensionsbidrag (pkt. 49)**

Et af Rigsrevisionens kritikpunkter vedrører indbetalingen af pensionsbidrag af åremålstillæg.

For tjenestemandslignende ansatte på erhvervsskolerne med en forsikringsmæssig pensionsordning (PFA Pension) skal der indbetales 18 pct. i pensionsbidrag af åremålstillæg, jf. aftale mellem Finansministeriet og CO10 af 26. juni 2002 om forhøjelse af pensionsbidraget for COII's pensionsaftaler.

Der skal derimod *ikke* indbetales pensionsbidrag af åremålstillægget til en supplerende pensionsordning for tjenestemandslignende ansatte på erhvervsskolerne med en statsgaranteret pensionsordning i Pensionsordningen for Erhvervsskoler (tjenestemandspensionsordning).

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal i den anledning bemærke, at skolerne skal administrere i overensstemmelse med ovenstående. Såfremt dette ikke er sket, skal skolerne rette op herpå.

Herudover har Rigsrevisionen fundet eksempler på indtastningsfejl i forhold pensionsbidrag. I den forbindelse skal Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling henstille til, at skolerne udviser omhu ved indtastningen, således at fejl så vidt muligt undgås.

B. Repræsentation m.v.

- *Ikke alle erhvervsskoler følger statens regler vedrørende tjenesterejser m.v. (pkt. 50)*

Rigsrevisionen henviser i sin undersøgelse til, at erhvervsskolerne er omfattet af de statslige regler for tjenesterejser m.v., herunder [cirkulære om tjenesterejseaftalen](#), og cirkulære om satsregulering for tjenesterejser. Satserne reguleres normalt én gang årligt pr. 1. januar. Finansministeriet udsender i forbindelse med reguleringer nyt satsreguleringscirkulære med de aktuelle satser. For Rigsrevisionens undersøgelse er det [cirkulæret pr.1. januar 2014](#), der er relevant.

Reglerne indeholder grænser for hotelpriser, time- og dagpengesatser, regler om fradrag for måltider m.v. For så vidt angår hotelpriser bemærkes særligt, at disse for Danmark og en række andre lande findes i satsreguleringscirkulærets bilag 5, og at rimelige udgifter til et hotelværelse med bad ved tjenesterejser til lande, hvor der ikke er fastsat hoteldispositionsbeløb, refunderes mod dokumentation, jf. nærmere tjenesterejseaftalens § 28.

a) Dispositionsbeløb til hotelovernatninger

Rigsrevisionen har konstateret, at skolerne i langt de fleste tilfælde holder sig under de foreskrevne maksimumsbeløb, men også at nogle erhvervsskoler har overskredet de maksimale dispositionsbeløb til hotelovernatninger, både i Danmark og i andre lande, der er omfattet af satsreguleringscirkulærets bilag 5, hvilket er nogle af de almindeligt besøgte lande.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal indskærpe, at beløbsgrænserne skal overholdes. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal supplerende bemærke, at større udgifter for hotelophold i de lande, hvor der er fastsat et hoteldispositionsbeløb, kan refunderes i særlige tilfælde, hvor det ikke har været muligt at holde udgiften inden for det fastsatte maksimum, mens rimelige udgifter til et hotelværelse med bad eller anden godkendt indkvartering refunderes mod dokumentation for hotelophold i de lande, hvor der *ikke* er fastsat hoteldispositionsbeløb.

b) Udgifter til ledsagende ægtefæller o. lign.

Rigsrevisionens undersøgelse har endvidere vist, at nogle erhvervsskoler har dækket omkostninger ved ledsageres deltagelse i tjenesterejser m.v.

Det fremgår af [PAV, kapitel 21.6.5.5](#), jf. [tjenesterejseaftalens § 31](#), at det alene er udgiften op til det fastsatte hoteldispositionsbeløb, der kan refunderes, hvor en ansat har fx sin ægtefælle med på tjenesterejsen og derfor overnatter i dobbeltværelse, samt at det er udgiften til et rimeligt enkeltværelse med bad, der kan refunderes ved hotelophold i lande, hvor der ikke er fastsat hoteldispositionsbeløb.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal desuden bemærke, at ledsageres deltagelse i tjenesterejser m.v. falder uden for de formål, som skolernes midler skal og må anvendes til.

- ***Manglende overholdelse af god bogføringsskik og statens regler ved repræsentation (pkt. 51-56)***

- a) Udarbejdelse af retningslinjer for repræsentation, herunder sponsorater*

Rigsrevisionen påpeger, at det er sparsomt, hvad der findes af centralt udstedte regler for repræsentation på det statslige område, idet det alene angives i Budgetvejledningen, at repræsentationsudgifter af større omfang eller ekstraordinær karakter ikke bør afholdes uden særskilt hjemmel, og der herudover alene gælder de almindelige regler om dokumentation af statslige udgifter i bekendtgørelsen om statens regnskabsvæsen fra 2011.

Desuden har Rigsrevisionens undersøgelse vist, at flere erhvervsskoler kun har udarbejdet retningslinjer for repræsentation, som er rettet mod de ansatte, men ikke mod eksternt rettet repræsentation, og at flere skoler slet ingen retningslinjer har for repræsentation, samt at udgifterne til repræsentation ikke i alle tilfælde er afholdt i overensstemmelse med skolernes formål.

Rigsrevisionen finder, at erhvervsskolerne bør udarbejde retningslinjer for afholdelse af repræsentationsudgifter, og at ministeriet skal fastsætte retningslinjer for sponsorater.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling vedlægger derfor vejledende retningslinjer og takster for repræsentation og personaleforplejning og vender snarest tilbage med et sæt vejledende retningslinjer for sponsorater.

- b) Gaver og jubilæer*

- 1. Gaver*

Rigsrevisionen har i sin undersøgelse konstateret, at mange skoler giver gaver til ansatte i anledning af private mærkedage såsom fødselsdage, bryllupper, fødsler m.v.

Rigsrevisionen bemærker, at det falder uden for skolernes formål at give sådanne gaver.

Ministeriet vedlægger på denne baggrund et sæt vejledende retningslinjer for gaver, der ud over retningslinjerne for gaver til de ansatte indeholder retningslinjer for gaver til eksterne samarbejdspartnere.

2. Jubilæer

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har udstedt et circulære om jubilæumsgratiale på selvejende institutioner med regler for, i hvilke anledninger og med hvilke beløb jubilæumsgratiale kan udbetales. Rigsrevisionen har konstateret, at en erhvervsskole i sine retningslinjer har angivet, at der kan afholdes enten et såkaldt skolejubilæum eller et statsjubilæum. Skolejubilæet giver et væsentlig højere gratiale end de statslige regler. Dette er i strid med de statsligt fastsatte regler.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal indskærpe, at de statslige regler skal overholdes.

c) God bogføringsskik

Erhvervsskolerne registrerer en række forskellige eksterne og interne aktiviteter som repræsentation.

God bogføringsskik indebærer bl.a., at det klart skal være dokumenteret og registreret, hvilke formål repræsentationsudgifterne er anvendt til.

Kravet om god bogføringsskik er indeholdt i § 6 i bogføringsloven, der også omfatter virksomheder m.v., som er omfattet af lov om statens regnskabsvæsen.

Rigsrevisionens undersøgelse viser, at erhvervsskolerne i de fleste tilfælde mangler at dokumentere, hvad udgifterne er anvendt til, hvem der har deltaget, eller hvad formålet har været.

Ministeriet skal indskærpe, at god bogføringsskik skal overholdes.

d) Personaleforeningens regnskaber skal holdes adskilt fra skolens

Rigsrevisionens undersøgelse viser, at nogle erhvervsskoler fører personaleforeningens regnskab i skolens regnskab. Dette er i strid med statens regler, da statslige og private midler dermed sammenblandes.

Rigsrevisionen finder, at erhvervsskolerne kan varetage personaleforeningernes regnskaber, men at de bør holdes adskilt fra skolernes regnskaber.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling er enig heri.

- *Kørsel og kørselsbemyndigelser administreres ikke efter reglerne (pkt. 57-61)*

Rigsrevisionen har fundet eksempler på skoler, der har udbetalt kørselsgodtgørelse til den høje takst, uden at der forelå en forudgående, skriftlig bemyndigelse, samt på generelle og ikke personlige bemyndigelser. Rigsrevisionen har desuden konstateret, at skolerne kun i få tilfælde har afgrænset bemyndigelserne tilstrækkeligt, at ikke alle bemyndigelser er godkendt som foreskrevet, og at nogle bemyndigelser er meget gamle.

Rigsrevisionen finder, at skolerne jævnligt bør vurdere givne kørselsbemyndigelser og sikre sig, at bemyndigelserne godkendes efter reglerne.

a) Offentlig transport eller privat køretøj (bil eller motorcykel)

Som udgangspunkt bør tjenstlig transport ske med offentlig transport, fordi det formodes at være det billigste. Skolen kan dog tillade, at den ansatte benytter privat transportmiddel til tjenstlig transport, hvis det ud fra en samlet betragtning er det mest hensigtsmæssige og økonomiske for skolen, jf. [PAV, kapitel 21.3.2.](#) og [tjenesterejseaftalens § 10, stk. 2.](#)

b) Tidspunkt for kørseltilladelsen

En tilladelse skal altid gives på forhånd, dvs. være forudgående i forhold til kørslen, jf. [PAV, kapitel 21.3.5.1.](#)

c) Høj eller lav takst

Kørselsgodtgørelse kan udbetales til høj eller lav takst. Det er inden for de i PAV, kapitel 21, tjenesterejseaftalen og ministeriets kørselsvejledning angivne rammer skolens skøn og ansvar, om den lave eller den høje sats skal finde anvendelse.

Som hovedregel skal den *lave* sats bruges, jf. [tjenesterejseaftalens § 14.](#)

Kørsel i udlandet afregnes altid til den lave takst, jf. [tjenesterejseaftalens § 16.](#)

Der kan udfærdiges skriftlig kørselsbemyndigelse, hvis stillingen indebærer regelmæssig kørsel af større omfang eller speciel art, jf. [tjenesterejseaftalens § 15.](#)

d) Skriftlig kørselsbemyndigelse

Udbetaling af den *høje* sats kræver, at tjenestestedet udfærdiger en skriftlig kørselsbemyndigelse.

Kompetencen til at udfærdige skriftlige kørselsbemyndigelser ligger hos skolens leder, jf. ministeriets kørselsvejledning. Lederen kan dog eventuelt videredelegere sin kompetence. En kørselsbemyndigelse til lederen selv skal udstedes af skolens bestyrelse.

Kørselsbemyndigelser skal være personlige og afgrænse, hvilke tjenesterejser bemyndigelsen omfatter, jf. [tjenesterejseaftalens § 15, stk. 1, 2. pkt.](#)

Kørsel, som ikke falder inden for bemyndigelsens ordlyd, afregnes efter lav sats.

Om kørselsgodtgørelse henvises nærmere til [ministeriets vejledning om kørselsgodtgørelse](#) og [PAV, kapitel 21](#), samt [tjenesterejseaftalen](#).

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal indskærpe, at reglerne for kørselsgodtgørelse til lav, respektive høj sats, herunder kravene om og til kørselsbemyndigelser, skal følges.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling forudsætter, at skolerne af egen drift følger op på, om en given bemyndigelse fortsat er relevant.

Med venlig hilsen
Martin Larsen
Kontorchef

Direkte tlf.: + 45 3392 5566
E-mail: Martin.Larsen@uvm.dk